

ЦИФРОВІ НАВИЧКИ У ТРАНСФОРМОВАНОМУ СВІТІ: ХТО ТАКІ ЦИФРОВІ ОБЛІКОВЦІ-АНАЛІТИКИ?

Розвиток цифрових технологій є доволі популярною темою для обговорення. Усі ми живемо у новій реальності та є причетними до цифрової трансформації. Ця еволюція прискорюється і триватиме, а технології проникатимуть у нові сфери, які й не передбачалося. Цифровим стає спосіб життя споживачів та організацій. Чимало сказано і написано про те, що цифровізація змінює характер взаємодії та способи ведення бізнесу. Зараз для організацій питання полягає не стільки в тому, чи вони здійснять діджиталізацію, а в тому, як швидко вони скористаються цими можливостями та залишаться актуальними для своїх клієнтів.

Еволюція технологій та еволюція професії тісно переплітаються. У цьому контексті надзвичайно важливо визначитися з тим, якими повинні бути знання та навички фахівців у сфері обліку та фінансів. Традиційні інструменти, з якими вони пов'язані, такі як програми для роботи з електронними таблицями, поступаються місцем новим технологіям, які спираються на різні джерела даних, візуально представляють ці дані та використовують Meta Language для прогнозування тенденцій.

Щоб стати відповідними для ринку праці зараз і в майбутньому, фахівцям з обліку та фінансів слід прийняти цю цифрову зміну, визнаючи, що світ постійно рухається вперед і необхідно опанувати навички, необхідні для використання цифрових інструментів та впровадження нових бізнес-моделей. Для цифрового завтра життєво важливо передбачити його потреби зараз.

Для обліковців цифрова трансформація є можливістю повернути «втрачені позиції». Адже перед фінансовими працівниками 10 – 20 років тому висувалося два основних завдання – підготувати звіти для різних органів влади та оптимізувати оподаткування. Зараз завдяки вдосконаленим технологіям більшість із цих завдань виконуються автоматично, в результаті чого відповідні навички не настільки важливі, як раніше. Натомість важливіше розуміти інформаційні потоки, управляти та аналізувати цю інформацію.

Сьогодні формується новий тип професіоналів: цифровий обліковець-аналітик, який розуміє, як обробляти дані на рівні IT-спеціаліста, та аналізувати їх як фінансист, щоб підготувати рішення керівнику задля покращення бізнесу. Володіння знаннями для розуміння бізнес-моделі, контексту, в якому використовується технологія, та потоків даних у межах організації, а також вміння аналізувати та аргументовано переконувати інших дозволяє фахівцям з цифрового обліку та аналізу збільшувати вартість своїх організацій.

Також прослідковується зв'язок між цифровими компетенціями фахівців з обліку та фінансів і тією роллю, яку вони відіграють в організаціях. Цифра суттєво позначається на всіх сферах бізнесу, включаючи аналітику, ефективність процесів та залучення клієнтів. І якщо до недавнього часу інформаційні технології відігравали роль функціоналу, який підлаштовувався під існуючі бізнес-процеси, то на даний час цифрові рішення визначають порядок формування бізнес-моделі організації. За умови, що рівень цифрової грамотності головного бухгалтера (фінансового директора), який здійснює керівництво фінансовими потоками і є ключовим гравцем у процесі стратегічного планування, є високим, тоді він зможе реалізувати технологічно «продвинутий» діловий порядок денний. Якщо ж ні, – тоді ці функції делегуються IT-директору, або хтось інший заповнить цю нішу, що може відповідним чином позначитися на ефективності управління бізнесом.

У звіті «Професійні обліковці – майбутнє: призвідники змін і майбутні навички» глобальної професійної організації Асоціація присяжних сертифікованих бухгалтерів (ACCA) у 2016 році цифрова компетенція визначена як «поінформованість та застосування існуючих та нових цифрових технологій, можливостей, практик, стратегій та культури». За даними цього дослідження цифрова грамотність є важливою складовою професійних компетентностей сертифікованого бухгалтера поряд з такими якостями як технічна та етична компетентність, досвід, інтелект, креативність, бачення, емоційна складова [1].

У звіті «Цифровий обліковець: цифрові навички у трансформованому світі» цієї ж асоціації, оприлюдненому у березні 2020 року, йдеться: «Важливо визнати, що цифрові навички є визначальною частиною робочого місця, і ми, як професіонали у галузі фінансів та обліку, повинні сприймати стійку потребу в них. Просто визнати еволюцію, що відбувається, важливим кроком, а ігнорування – потенційним ризиком» [2].

Інформація у цьому звіті базується на інтерв'ю та круглих столах, проведених з членами ACCA та іншими зацікавленими сторонами. Звіт спирається на результати опитування 4264 фахівців з обліку та фінансів, включаючи членів ACCA, філій та студентів, проведеного у листопаді 2019 року.

Серед іншого у цьому звіті також зазначається, що на поставлене запитання «Чи відповідають цифрові навички професії бухгалтера та фінансів?» в опитуванні, яке стало частиною цього дослідження, 89% респондентів вважали їх актуальними або дуже актуальними. А 63% опитаних респондентів заявили, що вони мають достатньо цифрових навичок, щоб виконувати свої функції [2]. І хоча технології є головним рушієм, що перетворює світ праці, також існує ряд інших призвідників, таких як зміна робочого простору бухгалтера, зміна соціальних норм та цінностей, нові типи та рівні зв'язку, а також прогнози демографічних показників.

Дослідження ACCA «Готові до майбутнього: кар'єра бухгалтерії в 2020-х роках» присвячене вивченню тенденцій зміни кар'єри в бухгалтерії [3]. Це перспективні можливості на майбутнє, оскільки обліковій професії відводиться чільне місце у забезпеченні сталого розвитку організацій. Очікується, що напрямки кар'єрного розвитку в цій професії стануть більш різноманітними, а професійна діяльність буде еволюціонувати, оскільки завдяки інноваційним технологіям грань у розподілі робіт між людьми та машинами буде стиратися.

Таким чином, у формуванні конкурентоспроможного обліковця зростає значення його цифрових компетентностей, а перспектива бухгалтерської професії пов'язана із загальним рівнем цифрової грамотності її представників та активної ролі у сприйнятті прийдешніх змін.

Список використаних джерел

1. Professional Skills – the Future: Drivers of Change and Future Skills. ACCA, 2016. URL: <https://www.accaglobal.com/content/dam/membersbeta/images/campaigns/pa-tf/pi-professional-accountants-the-future.pdf>.
2. The digital accountant: Digital skills in a transformed world. ACCA, 2020. URL: https://www.accaglobal.com/in/en/professional-insights/technology/The_Digital_Accountant.html
3. Future Ready: Accountancy Careers in the 2020s. ACCA, 2020. URL: https://www.accaglobal.com/uk/en/professional-insights/pro-accountants-thefuture/future_ready_2020s.html.